

Darba aizsardzības politikas un stratēģijas loma darba vides risku novēršanā

Ingus Alliks, Labklājības ministrijas
valsts sekretāra vietnieks
16.11.2012.

Darba aizsardzības tiesiskais regulējums

- Darba aizsardzības prasības regulē 35 ES direktīvas, kas pilnībā pārņemtas Latvijā.
- Neievērojot darba aizsardzības prasības, pastāv augsts nelaimes gadījumu risks, kas rada **zaudējumus** cietušajiem, uzņēmumiem un valstij:

Cietušajam	Uzņēmumam	Valstij
Ienākumu samazinājums, fiziskas ciešanas, darba spēju zudums, ārstēšanās izmaksas, morālas ciešanas personai un ģimenes locekļiem	Slimības lapas apmaksā, dīkstāve, jauna darbinieka pieņemšana un apmācība, materiālie zaudējumi, laiks nelaimes gadījuma izmeklēšanai, produktivitātes kritums	Pabalstu un apdrošināšanas atlīdzību izmaksa, medicīniskās palīdzības nodrošināšana, nodokļu ieņēmumu samazinājums, IKP samazinājums (samazinātās produktivitātes dēļ)

No darba negadījumu speciālā budžeta 2011.gadā izmaksāts vairāk kā 14 milj. Ls nelaimes gadījumos cietušajiem un arodslimniekiem.

Darba aizsardzības politika Latvijā

- **Darba aizsardzības jomas attīstības pamatnostādnes 2008.–2013.gadam** (pieņemtas MK – 2008.gada 15.aprīlī)

Darba aizsardzības jomas
attīstības programma
2008.-2010.gadam

Darba aizsardzības
jomas attīstības plāns
2011.-2013.gadam

Darba aizsardzības politika Latvijā

- **Politikas pamatmērķis:**

droša un veselībai nekaitīga darba vide, kas veicinātu darba mūža pagarināšanos, valsts un uzņēmumu ekonomiskā stāvokļa uzlabošanos un visas sabiedrības labklājības līmeņa paaugstināšanos.

- **Plānotais politikas rezultāts:**

darba apstākļu uzlabošanās Latvijā uzņēmumos un nelaimes gadījumos bojā gājušo skaita samazinājums par 30%, salīdzinot ar 2007.gadu.

Darba aizsardzības politika Latvijā

Apakšmērķi:

- Politikas izstrādes un monitoringa pilnveidošana
- Uzraudzības un kontroles mehānisma (VDI) kapacitātes paaugstināšana un efektīvizēšana
- “Preventīvās kultūras” iedzīvināšana, sabiedrības izglītošana un informēšana
- Ekonomisko stimulu un atbalsta nodrošināšana darba devējiem

Darba aizsardzības politika Latvijā

Būtiskākie paveiktie pasākumi:

- VDI kapacitātes paaugstināšana (ESF, ERAF projekti), atslogošana no neraksturīgām funkcijām;
- Pasākumi LDDK un LBAS īstenotajos ESF projektos:
 - Informēšanas un apmācības pasākumi un materiāli;
 - bezmaksas darba vides risku novērtējums, pētījums, u.c.;
 - bērnu un jauniešu izglītošana (“Profs”, “Drošais Todo”, datorspēle), u.c.
- Izmaiņas normatīvajos aktos, tai skaitā administratīvā sloga samazināšanai (izmaiņas nelaimes gadījumu izmeklēšanas kārtībā, obligāto veselības pārbaužu veikšanas kārtībā, u.c.)

Darba aizsardzības politika Latvijā

- Politikas rezultāts sasniegts - letālie nelaimes gadījumi līdz 2010.gada beigām samazinājušies par **~50%**, salīdzinot ar 2007.gadu (plānots līdz 2013.gadam – 30%)
- Tomēr 2011.gadā nelaimes gadījumu skaits pieaudzis un joprojām Latvijā apmēram divas reizes augstāks letālo nelaimes gadījumu skaits uz 100 000 nodarbinātajiem nekā vidēji ES.

Stratēģija turpmākajiem gadiem

- Eiropas Komisija šobrīd izstrādā priekšlikumus nākamajai ES līmeņa stratēģijai par drošību un veselības aizsardzību darbā 2013.-2020.gadam, kura izstrādē iesaistīsies arī ES dalībvalstis.
- LM, īstenojot ES līmeņa stratēģiju, izstrādās nacionāla līmeņa stratēģiju (pamatnostādnes) 2014.-2020.gadam pēc pašreizējo pamatnostādņu 2008.-2013.gadam darbības termiņa beigām.

Stratēģija turpmākajiem gadiem

- Nacionālais attīstības plāns 2014.–2020.gadam – rīcības virziens:
 - Reģistrētās nodarbinātības un sociāli atbildīgas uzņēmējdarbības veicināšana, t.sk. slēpto nodarbinātības formu izskaušana, darba vietu kvalitātes uzlabošana, stiprinot darba inspekcijas kapacitāti un monitoringa sistēmu, sociālo dialogu, veicot informatīvas kampaņas un atbalstot komersantu un nodarbināto izglītošanu.

Administratīvā sloga samazināšana

- Valdības uzdevums – administratīvā sloga samazināšana darba aizsardzības jomā.
- LM sagatavojusi izmaiņas normatīvajos aktos, kas paredz:
 - samazināt darba aizsardzības speciālistu minimālo apmācības apjomu;
 - noteikt diferencētu apmācību atkarībā no nozares;
 - pārskatīt prasības darba aizsardzības speciālistu izglītībai bīstamajās nozarēs;
 - pārskatīt darba vides trokšņa mērījumu biežumu.

Šobrīd notiek izmaiņu saskaņošanas process ar iesaistītajām institūcijām un sociālajiem partneriem.

Paldies par uzmanību!

